A. 1836. №. 26.



ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 22 Maart.

FRANKFORT, den 18den Maart.

Uit het verslag van de maatschappij voor de stoomvaart op den Donau tot in Turkije blijkt, dat deze onderneming in eenen zeer bloeijenden staat is.

— De inschrijvingen voor ijzeren spoorwegen maken meest allerwege grooten opgang. Te Weenen is voor eenen dergelijken weg naar Gallicie ook reeds voor 18 millioen gulden ingeschreven, schoon de kosten daarvan slechts op 12 millioen geraamd zijn.

— De meeste vlugtelingen, die uit Krakau verbannen zijn, worden naar Brunn vervoerd, alwaar, voor zoo ver hun geene vergunning wordt verleend om in de Oostenrijksche staten te verblijven, beschikkingen zullen worden gemaakt, om hen naar Amerika over te brengen. Te dien einde zullen te Triest schepen gehuurd worden.

ZWITSERLAND.

Pruntrut, 11 Maart. De militaire bezetting van den Jura is, zonder slag of stoot, in de grootste orde geschied. De oproerboomen vallen de een na den anderen. Zoo even half elf uur heeft ook de magistraat alhier den moed gevat om een zoodanigen boom te laten vallen. De pastoor *Cuttat* en zijn kapellaan *Belet*, hoofdredacteur van den *Ami de la Justice*, hebben zich onzigtbaar gemaakt; eerstgenoemde is naar Frankrijk, de andere naar Chaux-de-Fonds gegaan.

Pruntrut, 13 Maart. Eergisteren is het 1ste en 2de bataljon, met den kolonel *Zimmerli* aan het hoofd, alhier binnengerukt. Reeds in den voormiddag waren de muren der stad met plakaten ter eere van den grooten raad en de Badensche conferentie bedekt geworden en de Pausboom was gevallen. De patriottenschaar, 300 man sterk, trok, goed georganiseerd, met hare aanvoerders aan het hoofd, de troepen te gemoet, om ze te begroeten. De troepen rukten onder het gejuich der patriotten binnen. In den nacht van den 11den op den 12den zou de pastoor *Cuttat* en zijn kapellaan *Spahr* in hechtenis genomen worden, maar zij waren verdwenen, zoo dat er niets overbleef dan om zich van de achtergelatene onbeduidende papieren meester te maken. De heer *Cuttat* houdt zich te Delle binnen de Fransche grenzen op; doch schijnt door de Fransche politie naar het binnenland verwezen te zijn. Waar de kapellaan *Spahr* zich heen begeven heeft, weet men niet. Maar den vicaris *Belet* heeft men in den avond van den 10den te Bern in hechtenis genomen. Behalve de drie genoemde heeren hebben zich nog meer geestelijken verwijderd, die zich gecompromitteerd hebben.

— De troepen worden alleen gelegd in dorpen, waar oproerige bewegingen voorgevallen zijn, en aldaar inzonderheid bij personen, die daaraan deel genomen hebben.

De drie nieuwe commissarissen zijn in den morgen van den 12den alhier aangekomen, en hebben bij eene proclamatie verkondigd, dat zij ten gevolge van de vreedzame ontvangst der troepen bereids een gedeelte derzelven naar huis terug gezonden hebben, en, naar gelang van het vreedzaam gedrag, onverwijld het bezwaar der troepen verminderen zullen. De gisting is met de valsche en kunstmatige opruijingsmiddelen verdwenen.

LONDEN, den 15den Maart.

In het huis der gemeenten is gisteren avond met het in afzonderlijk comité overwegen der ministeriele bill, strekkende ter hervorming van de Iersche gemeente-besturen, een aanvang gemaakt, en zijn achtereenvolgend de een en veertig eerste clausulen dier bill afgehandeld en, zonder de minste nadere wijziging, doorgegaan.

Ook heeft dien avond in laatstgenoemd huis de derde lezing der bill, welke de onderdrukking van den Spaanschen slavenhandel ten doel heeft, plaats gehad, en is, bij die gelegenheid, uit de gedane verklaring van lord *Palmerston* gebleken, dat Engeland met Portugal en andere mogendheden eveneens in onderhandeling is, om derzelver medewerking en goedkeuring ter geheele afschaffing van dien schandelijken handel te erlangen.

De Portugesche gezant aan ons hof, en lord *Elphenstone*, een van Zr. Ms. kamerheeren, zijn Zondag, de eerste naar Calais en de laatste naar Dover vertrokken, om er gisteren prins *Ferdinand* van Portugal en zijn gevolg te ontvangen, en vervolgens, in rijtuigen van het hof, naar het paleis van Kensington te geleiden, waar zij heden op een luistervol diner bij de hertogin *van Kent* gewacht worden.

De *Times* van gisteren komt op het bewuste door het Carlow-comité uitgebragte rapport terug, en zegt, na eene omstandige uiteenzetting van zaken, ten slotte, dat zoo thans het huis der gemeenten die zaak hierbij laat berusten, zonder ten minste deszelfs volle afkeuring, en over den aangeganen koop, en over de geslotene overeenkomst tusschen Mr. *O'Connell* en den heer *Raphael* te kennen te geven, alsdan voortaan de poorten tot parlementaire omkooping voor alle leden van dit huis vrij en straffeloos open staan.

De bejaarde majoor *Watson*, kommandant der citadel te Plymouth, is, in den vroegen ochtend van Zaturdag, met twee zijner dochters, in zijn huis, hetwelk eensklaps in volle vlam stond, omgekomen, terwijl vijf andere huisgenooten nog door de ramen hebben kunnen gered worden.

— Het ministerie heeft in het lagerhuis te kennen gegeven, voornemens te zijn om het zegel op de dagbladen van 4 op eenen stuiver te verminderen. De dagbladen zullen dan niet veel meer betalen dan noodig is om de vracht op den post goed te maken, waarvoor zij niets betalen.

PARIJS, den 17den Maart.

Schoon eene menigte mandaten ter zake van de ontdekte geheime kruidfabriek zijn uitgevaardigd geworden, zijn tot dus verre echter nog slechts twee en dertig personen gevangen gehouden.

Men heeft vernomen, dat de lange man met eenen mantel om, die om den anderen nacht het gemaakte kruid kwam halen, altijd zoo stil mogelijk kwam en weder heenging; dat hij zelfs nooit aan de voordeur klopte, maar slechts met wat grof zand tegen de glazen aanwierp, dat *Robert* (zoo heet de schrijnwerker, die altijd in het huis sliep) hem dan openmaakte.

— Het ministeriele avondblad meldt uit Spanje, dat, volgens een telegrafisch berigt, de generaal *Espartero* de Carlisten den 5den te Ordunna en den 9den te Galvacano geslagen heeft. — Ook zegt men dat *Cordova* ze den 12den te Salvatierra in de Borunda geslagen heeft.

— De Carlisten, die zich in Catalonie ophouden, hebben in het begin dezer maand weder een' strooptogt in Spaansch Cerdagne gedaan. Vele ingezetenen van dit gewest hebben op Fransch grondgebied de wijk genomen. Men verwachtte, dat zij Puicerda zouden aanvallen; maar zij zijn weder heengegaan zonder iets te ondernemen.

Van den 18den Maart.

Bij onderzoek der politie in de zaak der geheime kruidfabriek is, zegt men, eene zonderlinge, naauwelijks geloofbare, omstandigheid aan het licht gekomen, namelijk, dat *Robert*, de schrijnwerker, die den noodigen toestel tot het droogen van het kruid in die fabriek heeft vervaardigd, dezelfde is, die, op aanvrage van *Fieschi*, het hout voor het *helsche werktuig* heeft gereed gemaakt. Ook zouden de gereedschappen, waarvan hij zich toen bediende, dezelfde zijn, die hij later tot het maken van den toestel in de bedoelde fabriek heeft gebruikt. Dit een en ander zou uit de bekentenissen van *Robert* zelve gebleken zijn.

— Op het eiland Bourbon hebben zich eenige onlusten geopenbaard. Het gouvernement is derhalve voornemens om het garnisoen aldaar eerlang te versterken.

— De jongste berigten uit de Vereenigde-Staten van Noord-Amerika behelzen eene boodschap van den president *Jackson* aan de kamers der vertegenwoordigers, volgens welke dit geschil tusschen Frankrijk en de Vereenigde Staten als vereffend kan beschouwd worden. Frankrijk heeft met de reeds gegevene ophelderingen van den president genoegen genomen en is bereid om de verschuldigde schadeloosstelling te betalen. Noord-Amerika heeft niets meer te eischen en Engelands bemiddeling is dus overbodig geworden.

— Het ministeriele avondblad meldt, dat *Mina* den 10 Maart uit Barcelona getrokken is, na eene schatting van 500,000 franken voor zijne expeditie ingevorderd te hebben. Ripoll en Campredon worden door Carlistische benden belegerd.

— Volgens berigten uit Bordeaux, hebben de Carlisten in het gevecht met den generaal *Espartero*, hetwelk den 9den bij Orduna is voorgevallen, 600 man aan gesneuvelden en gekwetsten en 150 man aan krijgsgevangenen verloren. De alhier verslagene krijgsmagt der Carlisten verhinderde de aaneensluiting van de generaals *Cordova* en *Espartero*, welke nu dus waarschijnlijk zal bewerkstelligd zijn.

De jongste berigten uit Madrid van den 9den dezer melden, dat de verkiezingen bijna afgeloopen zijn, en dat ⅔ der benoemden geene leden der ontbondene kamer zijn geweest.

's GRAVENHAGE, den 20sten Maart.

Laatstelijk is in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal onderzocht geworden het ontwerp van wet, nopens de muntschennis. De raadplegingen over hetzelve hebben tot eenige algemeene en bijzondere beschouwingen en aanmerkingen aanleiding gegeven.

AMSTERDAM, den 20sten Maart.

Beurs van den 19den Maart.

Wij hebben geene nadere berigten uit Spanje; de vooruitgang der Spaansche schuldbrieven te Parijs houdt aan en bedraagt binnen 3 dagen bijna 5 pCt.; te Antwerpen en Londen echter waren dezelve, volgens de laatste berigten, onveranderd en ook hier hebben zich daardoor de prijzen van gisteren bijna gehandhaafd, de omzet was gering.

Onze binnenlandsche effekten iets meer geoffereerd.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 56$\frac{5}{16}$ à ⅜; 5 pCt. 102¼; kansbiljetten 24$\frac{15}{16}$ à 25; oude sijndikaat 97⅝; dito nieuwe 82⅞; handelmaatschappij 137¼.

Spanje. Ardoins 85 pond 47⅝; dito groote stukken 46⅞ à ⅝; Passive bleven 16 à 15⅞; Fransche uitgestelde 17 pCt.

Rusland. Van oude en nieuwe Russen komen sedert eenige dagen reeds verscheidene partijtjes ten verkoop uit; de prijzen gaan daardoor iets achteruit en heden bleven de koersen der oude 104⅛ en die der nieuwe 104½; Russen van 1831 en 1833 goed prijshoudend; 96⅝ à ½; roebels 69⅞ afgegeven.

Oostenrijk. Van 5 pCt. metalliken werd iets à 100⅝ en ¾ verhandeld; 4 pCt. Weenerbank bij *Goll* zijn à 93⅞ en ½ verhandeld.

Effecten-Societeit van 21 Maart.

De Spaansche schuldbrieven waren heden, over het algemeen iets flaauwer, ofschoon eenige weinige voordeelen door de Christino's op de Carlisten behaald zijn.

In onze binnenlandsche effekten bespeurde men eene flaauwe geest,

en voornamelijk in $2\frac{1}{2}$ pCt., welke tot verlaagde prijzen verkrijgbaar waren; de *oorzaak dezer prijsvermindering is tot nu toe onbekend.*

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$ met veel handel; kansbiljetten $24\frac{7}{8}$.

Spanje. Ardoins $46\frac{7}{8}$, 47 à $\frac{1}{8}$ bij eenige affaire; in passive is iets à $15\frac{5}{8}$ en $\frac{1}{2}$ gedaan.

Mengelwerk.

Baron Mortier.

In N°. 30 der Arnhemsche Courant wordt gezegd, dat de benoeming van den generaal MORTIER tot Fransch minister aan het Nederlandsche hof een eerste stap was tot herstelling der goede verstandhouding tusschen de Fransche en de Nederlandsche regering. Het is waar, dat die benoeming in het eerst als zoodanig werd aangemerkt. Zij werd te meer als van vredelievenden, immers van vriendschappelijken aard beschouwd, omdat, na de gebeurtenissen van 1830, inderdaad zich geen Fransch, noch Engelsch volledig gezantschap aan het Nederlandsche hof had bevonden, of zij, die tot ministers benoemd werden, gelijk de zoon van den maarschalk SOULT, slechts kortstondig in ons vaderland vertoefd hebben. Maar vooral werd zij als eene schrede voorwaarts op den weg der verzoening beschouwd, omdat de benoeming van den baron MORTIER in overeenstemming plaats had met die des heeren DISBROWE, van den kant van het Engelsche kabinet. Doch ongelukkig schijnt steeds ons lot te wezen, dat, wanneer wij een enkelen keer eene lichtstraal meenen te kunnen ontdekken in de duisterheid, die, volgens de eigene verklaring der hooge regering, onze toekomst steeds benevelt, dezelve snel in een' nog donkerder toestand verandert. Zoo is het ook thans gegaan met de benoeming en de aankondiging der komst van baron MORTIER. Nadat die Fransche diplomaat zijne benoeming naar *Oud-Nederland* ontvangen had, en hij op het punt stond, om zich, even als zijn nieuwe ambtgenoot uit *Londen*, naar *'s Hage* te begeven, alhoewel, naar men verzekert, baron MORTIER weinig lust moet betoond hebben, om deze nieuwe ambassade te vervullen, werd hem, van de zijde van vorst LEOPOLD, uit *België*, het burgerlijk ordesteeken van dien staat toegezonden, en, naar men wil, ook met veel plegtigheid uitgereikt. Hoe weinig men ook in de diplomatieke wereld moge ingeweven, en met hoe veel sluijers de werkzaamheden der diplomaten ook mogen omhuld zijn, zoo kan men echter ligt begrijpen, hoe vele zwarigheden er bij het Nederlandsch kabinet ontstaan en geopperd zijn bij het vernemen van het berigt, dat baron MORTIER, de minister, die van *Parijs* naar *'s Gravenhage* reisde, versierd was met het Belgisch, LEOPOLD's kruis! Men voorzag van die begiftiging met een kruis van onze voormalige broeders, die door ons, in hunnen afzonderlijken staat, nog niet zijn erkend, allerlei moeijelijkheden. Men trok er aanleiding uit voor de vrees, dat dit versieren van den baron MORTIER met geheime bedoelingen vergezeld ging; dat die versiering mogelijk eenigen invloed op zijne gedachten, op zijne denkwijze, zou kunnen uitoefenen; en dat hij thans welligt te veel naar den kant der Belgen zou overhellen. Men beschouwde het als onwelvoegelijk, dat Koning LODEWIJK FILIPS juist een zoodanigen staatsman gekozen had, om zich aan ons hof te doen vertegenwoordigen; een staatsman, die het kruis van eenen, door *Oud-Nederland* niet erkenden, staat in het binnenste van ons land; ja voor de oogen van 's lands regering, zoude overbrengen. Men vraagde zich af, welke oogmerken die zending had.

Sommigen waren er zelfs, die, uit deze benoeming en ten gevolge dezer begiftiging, verwarringen meenden te kunnen voorspellen; en die daarin eene reden, zoo niet van het ontstaan van openbare vijandschap, dan ten minste van vermindering der opkomende en toenemende vriendschap meenden te ontwaren. Met veel belangstelling ging men dan ook na, hetgeen men omtrent dit onderwerp hier en daar vermeld zag. Men betreurde het, dat eene dergelijke reden niet toeliet, dat een Fransch minister zich herwaarts begeven kon of zou, terwijl de nieuwe Engelsche minister met zijn talrijk gevolg in de residentie aankwam; daar niet alleen door den Koning en de Koningin, maar zelfs in vele cirkels zeer spoedig werd ontvangen; en, naar het schijnt, wel de man is, die zich met onze regering tracht te verstaan, en, hetzij dan op bevel, hetzij dan ten gevolge zijner bijzondere meening, mogelijk gaarne pogingen zoude verlangen aan te wenden, om vele onbeslechte punten, tot ons land regtstreeks of zijdelings betrekking hebbende, op te lossen of te helpen ontwarren. Hoe wenschelijk ware het uit dien hoofde niet, dat een Fransch diplomaat met gelijke inzigten, met dezelfde wenschen, zich naar ons land begeven mogt. De Oud-Nederlandsche natie zou daarin eene flaauwe hoop, tot het ten einde brengen van onzen onbeslechten staatkundigen toestand, kunnen vinden. Het hem schenken van een kruis schijnt zulks vooreerst te beletten. Intusschen brengt het begiftigen van baron MORTIER met het LEOPOLDS kruis nog geenszins het bewijs mede, dat hij hetzelve te *Parijs* gedragen heeft, of het te *'s Gravenhage* dragen zou. Wij gelooven veeleer het tegendeel. Een Belgisch kruis strekt den Franschman, in de tijden die wij beleven, geenszins tot eere; ja de geschillen tusschen de Belgische en Fransche officieren bewijzen tegenwoordig overtuigend, hoe weinig waarde de Franschen, in dezen tijd, aan eerbewijzingen van *België* hechten. Bovendien is het eene erkende daadzaak, dat de Franschen steeds de Belgen met eene soort van minachting behandeld hebben. Daarbij komt, dat, zoo van eenig volk, men wel van het Fransche de meestmogelijke wellevendheid mag en kan verwachten. Wij twijfelen dan ook niet, dat de baron MORTIER, die ten volle bekend moet geacht worden te zijn met den tegenwoordigen staat van zaken, en met onze verhouding tot *België*, de onwelvoegelijkheid geenszins zoo ver zou hebben gedreven, om onze regering te trotseren en het Belgische eerteeken op onzen vaderlandschen grond over te brengen, zonder dat nog de staat, waarvan het kruis afkomstig is, door ons land is erkend. Wij houden het dienvolgens daarvoor, dat men ten deze wel eenigzins op de wellevendheid van den baron MORTIER had mogen rekenen; en dat, indien hij deze uit het oog verloren had, er dan reden ware geweest, om die verkeerde handelwijze onder zijne aandacht te brengen. Eene te groote voorzigtigheid, schijnt thans oorzaak te zijn, dat *Oud-Nederland* wel vooreerst zal verstoken blijven van een volledig gezantschap uit *Parijs*; en dat wij ons vooreerst niet zullen mogen verheugen in de spoedige herstelling der vriendschappelijke betrekkingen tusschen *Frankrijk* en onzen staat; betrekkingen, die, wanneer zij op eenen vasten voet geregeld zijn, strekken en medewerken kunnen, om vrede en vriendschap, zoo wel met *Europa* in het algemeen, als met *Frankrijk* in het bijzonder, te bevestigen en te verzekeren. Hopen wij dan nu nog, dat onze regering eenige poging zal kunnen aanwenden, ten einde baron MORTIER te bewegen, om de reis naar de hoofdstad te aanvaarden; en dat, ingeval hij niet zoo wellevend mogt zijn (hetgeen men echter niet verwachten kan), om het Belgisch kruis in *Oud-Nederland* afteleggen, men dan de bezwaren, welke daartegen bestaan, doe kennen. Dan twijfelen wij geenszins, dat hij aan den wensch van ons kabinet volgaarne gehoor verleenen zal. En dan zullen de zwarigheden, die zijne versiering hebben doen ontstaan, uit den weg geruimd zijn.

Heropende zitting der Staten-Generaal.

Finantiele Voordragten van Wetten.

Bij gelegenheid van de heropening der zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hebben wij het niet onbelangrijk geacht, in een onzer vorige nommers op te geven de ontwerpen van wet, welke zij waarschijnlijk te behandelen zoude hebben. Dezelve waren ten getalle van drie, als: 1°. drie ontwerpen van wet, houdende herziening van het derde boek des wetboeks van koophandel; 2°. twee ontwerpen van wet nopens de ontginning van woeste gronden; en 3°. de finantiele ontwerpen van wet, tot voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld op 30 Junij 1836. Met belangstelling zag men de ontwerpen te gemoet, welke van regeringswege nopens het laatste onderwerp zouden worden voorgedragen, omdat de regering zelve verklaard had, dat het Sijndicaat niet verder in staat was, om voor de rentebetaling ten behoeve van *België* te zorgen, en het intusschen van die betaling alleen afhangt, of de staat aan zijne verpligtingen jegens zijne schuldeischers al dan niet zal voldoen. Met te meer belangstelling werd er uitgezien naar de voorstellen, welke van regeringswege aan de Tweede Kamer dienaangaande zouden worden gedaan, omdat deze Belgische rentebetaling altijd een groot struikelblok in de Tweede Kamer oplevert, welks uit de wegruiming, tot behoud van de eendragt, wenschelijk ware, niet alleen voor de natie, maar zelfs voor hare regering, omdat de behandeling der daartoe betrekkelijke wet de eenige regtstreeksche aanleiding geeft tot het vragen naar inlichtingen, omtrent den staatkundigen toestand des lands, en tot het met aandrang uiten van den wensch, om aan dien toestand, hoe spoediger des te beter, een einde te maken. Indien de regering derhalve vermeent, om welke reden dan ook, aan dien, ook door ons zoo zeer gedeelden wensch niet te kunnen of te moeten voldoen, dan vorderde haar eigenbelang, dat de aanleiding tot het, onzes inziens zeer gelukkig, gedurig aandringen op het einde van het statusquo, het sluiten eener eindschikking met, en de erkenning van den Belgischen staat, wierd weggenomen.

In de tweede zitting, die de Tweede Kamer, na de hervatting harer werkzaamheden, hield, werden er nu ook voorstellen van wet aangeboden, strekkende om in de Belgische rentebetaling te voorzien, maar dezelve zijn vergezeld gegaan van plannen tot intrekking en inwisseling van andere schuldbrieven, het vestigen van eene schuld op de overzeesche bezittingen, enz., waarop men niet bedacht was, veelmin op het voordragen van eene tienjarige begrootingswet, zoo dat wij het voor pligt houden, om bij het in overweging zijn van dusdanige zeer gewigtige ontwerpen ook ons gevoelen onbewimpeld bloot te leggen.

Vier ontwerpen zijn aan de kamer aangeboden. Bij het *eerste* wordt voorgesteld eene schuld ten laste van de overzeesche bezittingen daar te stellen. Het *tweede* strekt tot voorziening in de volle rentebetaling van de nationale schuld over 1836. Het *derde* heeft ten oogmerk de vaststelling der begrooting van gewone uitgaven, aanvang nemende met 1837. En het *vierde* strekt tot vaststelling der middelen, ter voorziening in de gewone uitgaven, begrepen in de begrooting, aanvang nemende met 1837.

Met de vestiging van eene schuld van *f* 203,400,000 ten laste van de overzeesche bezittingen, heeft men ten doel: *a* de Belgische rentebetaling, op 30 Junij en 31 December 1837, te dekken; *b* een groot deel der 5 pCt. schuldbrieven, van het tweede grootboek, in te trekken; *c* aan het Amortisatie-Sijndicaat terug te betalen zoo wel de voorschotten, viermalen door hetzelve gedaan, om in de voldoening der Belgische rentebetaling te voorzien, als het saldo der leeningen, door hetzelve in vroegere jaren ten behoeve van de Oost-Indien verstrekt.

Het doel der twee laatste ontwerpen behoeft geene nadere aanduiding. Men begrijpt zeer goed, wat onder eene begrooting, die voor *tien* jaren moet gelden, verstaan moet worden.

Reeds in een onzer vorige Nommers is [illegible] overzeesche bezittingen wel den druk van een last kunnen torschen, dien men thans voorgedragen heeft, op dezelven te leggen. Het is echter hier in het algemeen de vraag, of de verschillende voorstellen, die aan de wetgevende kamers gedaan zijn, derzelver goedkeuring kunnen erlangen; en tot ons leedwezen zijn wij, wat ons betreft, van gevoelen, dat zij te vele zwarigheden met zich voeren, dan dat zij, onzes bedunkens, kunnen aangenomen worden. En het is tot de ontvouwing der voorname redenen, die ons gevoelen te dezen opzigte gevestigd hebben, dat wij thans met alle vrijmoedigheid meenen te mogen en te moeten overgaan. Op den voorgrond moeten wij plaatsen, dat wij dergelijke voordragten van regeringswege niet hadden verwacht op een oogenblik, dat het land in een onzekeren staat van zaken verkeert; op een ongeschikt oogenblik, om tot eenige vermindering van rente te besluiten; op een oogenblik, dat kort te voren door 's lands vertegenwoordiging met zoo veel nadruk en ernst is aangedrongen geworden op de eindelijke vervulling van zoo vele en plegtig gedane beloften, ten aanzien der in de staatsbegrooting te brengen bezuinigingen en vereenvoudigingen; op een oogenblik, dat de

raadslieden der kroon aan eene lands-vergadering, welke weifelende was of zij aan eene begrootingswet van den staat hare goedkeuring zoude hechten, omdat daarbij was afgeweken van eene grondwet, die plegtig door alle de staatsligchamen is bezworen, toegezegd hadden, dat met 1837 die ongrondwettigheid zoude ophouden; op een oogenblik, dat nog kort te voren, van regeringswege verklaard was, dat het tijdstip nog niet was gekomen, om tot groote finantiele operatien over te gaan. Zulk een oogenblik wordt juist uitgekozen, om voorstellen in te dienen, welker aanneming tot niets anders zou kunnen leiden, dan, naar het ons toeschijnt, het niet beantwoorden aan alle deze toezeggingen en verwachtingen.

Wanneer wij nu den voorgestelden finantielen maatregel uit een staatkundig oogpunt beschouwen, dan is dezelve allezins af te raden en onaannemelijk. Hoe zou men toch kunnen besluiten, in den onzekeren toestand waarin wij leven, eene begrooting voor tien jaren vast te stellen? Wel is waar, op dezelve kan worden teruggekomen; doch het is te verwachten, dat wanneer eenmaal 's lands finantien voor dergelijk tijdvak, immers wat de gewone dienst aangaat, op een vasten voet zullen zijn geregeld, het gouvernement te regt aarzelen zal, om die vastheid te verbreken, of het aangenomene weder op losse schroeven te zetten. In de aanneming der thans voorgedragene wetten moet hetzelve dienvolgens, uit den aard der zake, eenen steun vinden, die het zich wel wachten zal, zoo lang het slechts kan, te verliezen. Bovendien, al ware dit gevoelen welligt niet geheel en al juist, zeker is het, dat, door de aanneming eener begrooting voor tien jaren, men der regering de middelen in handen stelt, om op het ingeslagen spoor, gedurende al dien tijd, te kunnen volharden. En dan vragen wij rondborstig, of men zonder bezwaar, in den tegenwoordigen tijd, dergelijke magt aan eenig gouvernement, welk het ook zij, zou kunnen en mogen in handen stellen. Of ons bestuur zoodanig onbepaald vertrouwen verdient, en daarop aanspraak heeft, is een vraagstuk, hetwelk tot dit betoog geenszins in betrekking staat, en dat wij ons niet voorgesteld hebben, om, immers heden, te beantwoorden. Wie kent de nadeelen intusschen niet, die de voortduring van het eindeloos onzekere en tijdelijke, in alle opzigten, het land berokkent; en zoude men dan nog de mogelijkheid daarstellen, dat dergelijke staat van zaken tien jaren in stand zou kunnen worden gehouden?

Is de maatregel mitsdien uit een staatkundig oogpunt niet aannemelijk, nog minder is het dezelve uit een gezigtpunt van het al dan niet wenschelijke eener scheiding of hereeniging met *Belgie*. De voorstanders eener scheiding beweren toch, dat, ten gevolge van dezen maatregel, geene eindschikking, houdende finale afscheiding van *Belgie*, zal worden gesloten. De tegenstanders der afscheiding zien evenens daarin de bevestiging van het tegenwoordige, dat voor tien jaren wordt voorgedragen.

Het vervolg hierna.

Regtsmagt van Dijkstoelen.

De heer DICKMEESTER, lid van de Staten-Generaal en Dijkgraaf van *Tiel* en *Sandwijk*, heeft onlangs eene brochure uitgegeven onder den titel: « *Iets over het* « *bestaan van de regtsmagt der Dijkstoelen en Heemraadschappen.*"

Een bewoner van eene hooge streek van ons vaderland, waar niet te veel, maar wel te weinig water gevonden wordt, en waar dus geen geschil over het al of niet bestaan van eene regtsmagt bij Dijkstoelen en Heemraadschappen kan rijzen, heeft echter met belangstelling de pleidooijen gelezen, die daarover voor het hoogheemraadschap van *Rijnland* zijn gevoerd, en als een gevolg daarvan ook het *Iets* van den heer DICKMEESTER [illegible].

Het is hem voorgekomen, dat al de vóór en tegen het bestaan dier regtsmagt aangevoerde bewijsgronden zeer juist zijn gekozen en bijgebragt, maar dat het niet juist bepalen van het denkbeeld, dat men in dezen hechten moet aan het woord *Regtsmagt*, de hoofdoorzaak is van de schijnbaar uiteenloopende meeningen van die achtingswaardige mannen, die hunne gedachten daarover aan het publiek hebben medegedeeld.

Het woord *regtsmagt* schijnt in den algemeenen zin, dien men aan de deelen, waaruit dit woord is zamengesteld, hecht, aan te duiden eene magt, die het regt bedeelt of handhaaft tusschen de verschillende belanghebbenden; in eenen meer bijzonderen zin — die magt, die door het openbaar gezag van den staat is daargesteld, om de bedeeling en de handhaving van het regt tusschen de burgers te besturen; — in eenen nog engeren zin, eene magt, die, als een gevolg van eene associatie, regelt de regten en pligten van alle deelgenooten onderling, tot instandhouding van die associatie noodig, en dus in opzigt tot polders die magt, welke tot conservatie van het voorwerp opgedragen wordt aan collegien van bestuur, zoo als dijkstoelen en heemraadschappen, om tusschen de ingelanden of geïntresseerden te regelen de regten en de voldoeningen aan bestaande verpligtingen, noodzakelijk geoordeeld tot conservatie van den polder.

De regtsmagt in dezen beperkten zin, in opzigt tot dijkstoelen en heemraadschappen genomen, zal hun niet kunnen betwist worden.

De dijkstoelen en heemraadschappen zijn immers de vertegenwoordigers van alle de geïntresseerden in het algemeen en van ieder in het bijzonder, en de gemagtigden van de algemeene en bijzondere inhebberen voor de algemeene en bijzondere belangen, voor zoo verre die strekken tot behoud van het algemeen eigendom.

Deze lastgeving zoude al zeer gebrekkig en onuitvoerlijk zijn, wanneer men daarin niet veronderstelde, de magt bij de lasthebbers, om alle die middelen aan te wenden, die de conservatie van het algemeen vorderde; het is eene voor veronderstelde, voorafgaande bewilling bij deze lastgeving, dat men zich onderwerpt aan de besluiten van de bestuurders dier belangen, in opzigt tot het repartitieren van de lasten, het nemen van aarde of andere voorwerpen tot het stoppen van doorbraken, het regelen tusschen de belanghebbenden van de schadeloosstellingen voor de schaden, die aan het éene eigendom in het belang van de overigen is toegebragt, en het vragen, beoordeelen en opvorderen van breuken tegen nalatigen in het herstel of onderhoud van die werken, met welke in het belang van het algemeen de eigendommen zijn bezwaard. Deze en dergelijke, te veel, om in dit kort bestek te noemen, zijn, uit den aard der associatie, tot inpoldering noodzakelijk, aan de ingelanden verbleven, en worden door hen of hunne besturen uitgeoefend. Deze magt blijft zich zuiver tot het inmobiele goed of derzelver bezitters bepalen; kan zich niet uitstrekken tot het beschadigen van den persoon van den bezitter, noch tot zijne mobilien, die niet in de assosiatie tot inpoldering deelen; maar moet zich strikt bepalen tot de eigendommen als zoo vele deelen van het geheel, welks conservatie is beöogd.

De steller maakt zijne meening openbaar met den wensch, om tot rust van het vaderland *legislativé* geregeld en erkend te zien de beginselen, waarnaar de polder-besturen zich zullen hebben te gedragen; daar, zonder dat, het onzekere van de magt van dijkstoelen en heemraadschappen de schroomelijkste gevolgen voor de rust en het behoud van ons vaderland kan hebben.

D.

Guizot's denkbeelden over het onderwijs.

(Vervolg en Slot van No. 31.)

GUIZOT wil echter de doode talen niet allen kweekelingen der bestaande of nog op te rigten instituten ter taak gesteld hebben. Hij is al te zeer overtuigd van het nadeelige eener al te groote concurrentie met de gijmnasien en hoogescholen, dan dat hij zulk eene concurrentie als aanprijzenswaardig zou doen voorkomen. Maar hij blijft niettemin aan het begrip vasthouden, dat het eerste onderwijs in de secundaire scholen, de beoefening der Latijnsche taal behoort te omvatten. Hij wil, dat allen kinderen der middelstanden, die de Koninklijke collegies bezoeken, zonder in achtneming hunner toekomstige bestemming, eene meer dan gewone letterkundige beschaving zal ten deel vallen. Eerst dan, wanneer zij tot de derde of vierde klasse zullen bevorderd zijn, mogen de ouders beslissen, of zij tot het hooger onderwijs zullen worden opgeligd, of hunner bestemming eene andere rigting zal worden gegeven. Wij eindigen GUIZOTS gevoelens aangaande de daarstelling van een algemeen stelsel van onderwijs, met hetgeen hij dienaangaande, ten slotte, zegt. « Ik beweer, dat het eerste, voor alle kweekelingen berekende, secundair-onderwijs, wat ook hunne bestemming zijn moge, werkelijk letterkundig en klassiek behoort te zijn. De beoefening der moedertaal kan geene vruchten dragen zonder kennis der grondtaal, waaraan zij ontleend is. Hij alleen, die Latijn heeft geleerd, kan in den grond Fransch leeren. Het gezond verstand zegt dit, en de ervaring heeft het genoegzaam bewezen. Wat van de taal geldt, geldt ook van de letterkunde. Om inlandsche letterkundige meesterstukken goed te leeren verstaan, en op derzelver waren prijs te schatten, moet men de groote voorgangers der oude literatuur leeren kennen en verstaan. Het is reeds meermalen te berde gebragt, dat de letterkunde als eene onvermijdelijke en algemeen nuttige studie wordt beschouwd. En waarlijk, door de beoefening der letterkunde wordt in ons het wezenlijk maatschappelijk grondbeginsel meer en meer ontwikkeld; door de erkenning van en het gevoel voor het schoone in de werken des geestes ontstaat eene verstandelijke overeenstemming onder de menschen, die op de omstandigheden des levens eenen beslissenden invloed uitoefent, en op de geheele beschaving den stempel van het zedelijk wereldburgerschap zet: welke stempel zich in alle standen en kringen, ja zelfs in spijt van veelvuldige uiteenloopende belangen en begrippen, allergunstigst doet kennen; en die nog bovendien, in weerwil dier verscheidenheid, eene morele eendragt daarstelt, magtiger dan de magtigste partijgeest, die de gemoederen verdeelt, en door die verdeeling niet zelden landen en volken in jammer en ellende dompelt. Andere studien, ofschoon niet minder edel en goed, plaatsen den individuelen mensch dikwerf op eene afgezonderde hoogte van meerderheid, en stellen zoodoende, in stede van onderling algemeen verband, eene groote kloove tusschen volken en volken daár. De letterkunde daarentegen (de beoefening van fraaije kunsten en wetenschappen) heeft eene verbroederende, beschavende kracht; zij streelt en vervrolijkt de gemoederen, en brengt genoegens voort, die des te gezegender zijn, omdat zij het geheele beschaafde menschdom met eenen fluweelen band omvatten.

Eindelijk is nog in een ander opzigt de beoefening der oude talen aanprijzenswaardig, omdat zij ons den regten weg aanwijst om onzen smaak te veredelen en ons gevoel voor het waarlijk schoone te verfijnen. Wat anders toch is de taal dan de uitstorting van het zielsgevoel, in even zoo vele vormen als er menschelijke talen aanwezig zijn. Beoefent de jongeling eene meest-geliefde, of, door hare eigendommelijke waarde, bij alle wezenlijke hoogschatters van algemeene letterkunde, ter aankweeking van ware letterkundige beschaving, onvermijdelijk noodzakelijk geachte taal, dan ontwikkelt hij door die beoefening zijn individueel geestvermogen. Hoe krachtiger, vrijer, rijker en geestverheffender de door hem beoefend wordende taal is, des te heilzamer wordt hem zijne studie. Taalbeoefening is voor den geest, wat gijmnastische oefeningen voor het ligchaam zijn. Zij bevordert gelijke krachten, zij ontwikkelt geestvermogens, maakt de ziel sterk en buigzaam; leert haar, hoe zij het best hare vermogens kan aanwenden. — En dit alles moet het hoofddoel van het algemeen onderwijs, der algemeene opvoeding zijn; zonder dit hoofddoel gaan alle stelsels van onderwijs en opvoeding mank, en bereikt de maatschappelijke mensch nimmer het doel, dat hem door natuur en rede is voorgeschreven."

Letternieuws.

VRIJMOEDIGE GEDACHTEN over de oorzaken van den tegenwoordigen staat van verval der kolonie Suriname, *en over de gebreken in het stelsel van regering dier kolonie; door A. HALBERSTADT [illegible] bij de Administratie der Finantien.* 2 Deelen in octavo.

De aandacht der Nederlandsche regering en natie wordt op de aanstaande verschijning van dit belangwekkend werk met vertrouwen gevestigd, vooral in een tijdvak, wanneer men het zonderlingste finantieel stelsel, hetwelk ooit in eenig rijk is aangenomen, op den grondslag van de zoo geheel onzekere [illegible]

nig bekende koloniale resultaten gaat vestigen. De schrijver, met het bestuur onzer West-Indische bezittingen, door eene aanhoudende achttienjarige dienstbetrekking, en door de gewigtige stelling, welke hij gedurende dien tijd bekleedde, bij uitnemendheid bekend, heeft zich geroepen en geregtigd gevoeld, de geheimen van ons koloniaal bewind in het algemeen te onthullen.

Binnen weinige dagen zal een prospectus de voorwaarden, waarop de inteekening zal worden opengesteld, aankondigen en ten bewijze strekken, dat des schrijvers voorname bedoeling in de meestmogelijke verspreiding van het werk bestaat. Men koestert het vertrouwen, dat Z. M. onze geëerbiedigde Koning de aan hoogstdenzelven door den schrijver aangebodene opdragt van dit werk goedgunstiglijk zal gelieven te aanvaarden.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 20 Maart 4 El 6 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 35 D
Den 21 Maart 4 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 30 D

CONCERT.

De Ondergeteekende heeft de eer, het geachte Publiek bij deze kennis te geven, dat hij voornemens is, met de Heeren *Gebroeders* EICHHORN, op aanstaanden *Donderdag den 24sten dezer*, in de groote Concert-Zaal alhier, een Concert te geven, op hetwelk deze Heeren zich onderscheidene malen zullen laten hooren, alsmede ook de Heer EICHHORN (*de Vader*) op het Basset-Hoorn.

Het programma zal nader worden opgegeven. — De prijs is voor iedere persoon *ƒ* 2-00 en de aanvang des avonds ten 7 ure.

Arnhem, den 21sten Maart 1836.

J. C. MARX.

Heden overleed, in den ouderdom van bijna 79 jaren, de Hoog Welgeboren Heer JAN CAREL baron VAN ECK, *Lid der Ridderschap en Gedeputeerde Staten van Gelderland.*

Arnhem, den 16den Maart 1836.

Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene zullen geene uiterlijke teekenen van rouw aangenomen worden.

---

§ † § De Notaris KOLFSCHOTEN, te *Arnhem*, zal op Maandag den 28sten Maart 1836, des avonds om 9 uren, ten Huize van den Heer SANDERSLEBEN in het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek bij toeslag verkoopen, Een ZEER GROOT wel onderhouden HEERENHUIS en ERVE met ruime OPENE PLAATS en TUIN, staande binnen *Arnhem*, in de Weverstraat, gemerkt Wijk C No. 51; bewoond door den Heer *W. KUYCK*. Breeder bij vroegere annonces omschreven; bij inzet met de hoogen gebragt op . . . . *ƒ* 6520.

Voormeld Parceel kan 1o. Mei 1836, vrij van huur, worden aanvaard: ter bezigtiging vervoege men zich bij den Heer bewoner, en, om informatien, ten Kantore van voormelden Notaris in de Rijnstraat.

NB. *In ons vorig nommer is, in deze zelfde aankondiging, verkeerdelijk gesteld geworden:* Donderdag *den 28 Maart; moest zijn als boven*, Maandag.

PUBLIEKE VERKOOPING

Van uitmuntende Weiuiterwaarden, gelegen aan de Rivier de Waal

De Notaris VAN EVERDINGEN residerende te *Tiel*, Provincie *Gelderland*, zal, als daartoe bij vonnis der Regtbank te *Tiel* gecommitteerd, bij inzetting, verhooging, en finale slaggeving publiek verkoopen:

1o. Ongeveer 22 Bunders, 28 Roeden, 2 Ellen WEI-UITTERWAARD, *Varkensweide* en *Ossenwaard* genaamd, gelegen buitendijks, onder *Ochten*, in den ambte van *Neder-betuwe*.

2o. Ongeveer 1 Bunder, 7 Roeden, 50 Ellen WEI-UITTERWAARD, met daarbij behorende WILLIGENPASCH en WATER, zijnde het gedeelte van den voorschreven Waard, gelegen binnen den *Nieuwendijk*, onder *Ochten* voormeld.

De voorschreven twee Parceelen zullen eerst ieder afzonderlijk, en vervolgens te zamen in eene Massa, geveild worden.

Iemand gading hebbende, kome te *Tiel*, in het Hollandsche Koffijhuis, op Dingsdag den vijfden April 1836 voor den inzet, en op Donderdag den veertienden derzelfde Maand, voor den finalen slag, beide des middags ten twaalf uren.

Nadere informatie te bekomen bij den gemelden Notaris.

DIRECTE BELASTINGEN.

In naam des Konings en van het Geregt.

Verkooping ter rolle van de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, van een HUIS, ERF en TUIN, [illegible] HOFLAND, gelegen in de Gemeente *Westervoort*, Kanton *Zevenaar*, Arrondissement *Arnhem*, Provincie *Gelderland*, Kadastraal bekend onder A Nos. 268 en 269, groot vijf Roeden en 20 Ellen, belend ten Zuiden den grooten weg, ten Westen de erven Weduwe LUCASSEN nu de Heer VAN LOM, ten Noorden het Burgerweeshuis te *Arnhem*, ten Oosten den Smid HEIMEN, bewoond en gebruikt bij JAN NIJENHUIS.

Dit onroerend goed is gearresteerd bij proces-verbaal door den te *Arnhem* residerenden Deurwaarder G. J. E. VAN CAMPEN, opgemaakt ten verzoeke van den Heer JACOB SWIETEN, wonende te *Westervoort*, in deszelfs kwaliteit van Ontvanger der directe belastingen en accijnsen te *Westervoort*, welken bij besluit van Mijn Heer den Gouverneur der provincie *Gelderland*, van den 8sten September 1815, tot Procureur is toegevoegd de Heer Mr. VISSCHER BOURICIUS, te *Arnhem*, in de Koningstraat, F No. 33, woonachtig, alwaar de Executant qq. ook domicilie heeft gekozen, en ten lasten HENDRIK BOEKHORST, landbouwer te *Westervoort*, ALEYDA BOEKHORST, innocent, wonende te *Westervoort*, hebbende tot Curator ARNOLDUS WOLTERS, zonder beroep, te *Duiven*, BERENDINA BOEKHORST en GEORGIUS VAN BEBKUM, echelieden, hij Timmerman te *Arnhem*, KAAT KEULTJES, Wed. KOBUS WINTJES, zonder beroep, onder *Arnhem*, EVERT KEULTJES, Herbergier onder *Arnhem*, NOLDINA KEULTJES en JAN HENDRIK SCHOLTEN, echelieden, hij Wever te *Velp*, HERMINA KEULTJES, Wed. J. J. KETMAN, zonder beroep te *Amsterdam*, ALEYDA KEULTJES, Wed. PETRUS FRANKEN, Hoedemaakster te *Amsterdam*, allen in kwaliteit van kinderen en erfgenamen van EVERT KEULTJES en MARIA BERENDSEN, in tweede echt hertrouwd geweest met mede wijlen HENDRIK BOEKHORST, alle drie gewoond hebbende te *Westervoort*.

Dit proces verbaal van arrest is opgemaakt den 15den Februarij 1836, dien dag, met overname van copijen, geviseerd door den Heer Burgemeester van *Westervoort* en den Heer Griffier van het Vredegeregt van het Kanton *Zevenaar*, te *Arnhem*, den anderen dag geregistreerd, ten kantore van Hijpotheken te *Arnhem*, overgeschreven den 22sten en ter Griffie van de Regtbank boven genoemd den 29sten dierzelfde maand.

De eerste lezing der Memorie van Lasten zal ter rolle derzelfde Regtbank plaats hebben op den vierden Mei 1836.

Voor Extract Conform,
VISSCHER BOURICIUS
Procureur.

---

§ † § Men vraagt TE KOOP: in eene niet onvolkrijke *Stad in Gelderland*, een goed HUIS; geschikt en gelegen voor eene *Winkelaffaire*; koopprijs enz. met *franco* brieven onder Letter A. A. bij de Boekverkoopers *MARLOF EN ZOON*, op het Rokin bij de Beurs te *Amsterdam*.

---

† § † Al degenen die iets, uit welken hoofde ook, te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of eenige Gelden, Effecten, Papieren als anderzins onder zich berustende mogten hebben, concernerende den boedel van Wijlen den Wel Edelen Heer WILLEM VAN BOMMEL, in leven Rijksen Gemeente-Ontvanger te *Barneveld*, aldaar onlangs overleden, gelieven daarvan, uiterlijk voor of op den 15den April aanstaande, schriftelijke opgaaf, betaling of afgifte te doen aan den Notaris *H. MEY METTENBRINCK*, ten zijnen kantore te *Barneveld*, No. 177.

---

† † † Eenige duizend EIKEN STIKKEN en een aantal HEESTERS *te Koop*; staande aan den *Tatelaar*, onder *Didam*; te bevragen bij *W. RADEMAKER*, Waardsman op de *Wehlsche Maat*.

Platen-Magazijn van Utrecht.

CARAMELLI EN COMP. hebben de eer, aan het geachte Publiek te berigten, dat zij, gedurende de Vrijmarkt, zijn uitgepakt, in het *Hôtel de Pays-Bas*, op de groote Markt, met een allerschoonste assortiment *Engelsche*, *Fransche* en *Italiaansche* platen, *Engelsche* en *Fransche* BOEKWERKEN, VERW- en INSTRUMENT-DOZEN en alles, wat tot het teekenen behoort. Zij bevelen zich in de gunst van hunne geëerde begunstigers.

---

† † † *BERNARD EN AUGUSTE*, [illegible] hebben de eer te berigten, dat zij met hunne Kraam, ruim voorzien van LAKENS, ZEPHIR en VESTEN, staan over de Waag; bij de vriendelijkste aanbeveling, belooven zij eene civiele behandeling, en verbinden zich tevens, de bij hun gekochte goederen, welke niet naar genoegen bevonden worden, tegen andere te verruilen, of dezelve *zonder eenige betaling* terug te nemen. *Dit aanbod waarborgt tegen alle misleiding.*

---

§ § § *J. COHEN MERY*, van *Rotterdam*, *hoogstraat No. 120.* maakt bij deze bekend, dat hij alhier gearriveerd is, met eene zeer schoone partij KATOENENMANUFACTUREN in alle soorten, zoo wel de nieuwste gekleurde als witte goederen, *Chawls* of *Omslagdoeken Merinossen Mode-Ruiten* enz. enz., is, gedurende de Vrijmarkt, alhier uitgepakt, in zijne Kraam op de Groote Markt, op een na de laatste Kraam van de zijde voor de huizen; beveelt zich verders in iedera gunst, die hij zich door zijne promte en civiele bediening zal trachten waardig te maken.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.